

Inspiratiebrief

Beste docent,

In deze maandelijkse inspiratiebrief vind je leuke, korte opdrachten voor in de klas. Elke maand hebben we leuke voorbeelden voor elke bouw, zo komen zowel de -onder-, -midden als de bovenbouw aan bod!

Deze maand staat de leerlijn literatuur centraal en krijg je met de oriënterende opdrachten een beeld van één van de lessen. Meer zien van de les? Dat kan uiteraard, door onderaan de opdracht te klikken op de link.

Veel plezier!

Aan de slag in de klas

Deze opdracht komt uit de les 3 van de lessenreeks 'Literair lezen - Ironische humor'.

Geschreven voor groep 1 & 2.

De leerlingen lezen een prentenboek als literatuur. Door gerichte vragen en leesaanwijzingen wordt er gekeken naar de ironische humor in het verhaal. Ironie is voor jonge kinderen vaak nog moeilijk te begrijpen. In dit stadium is het dan ook al voldoende als leerlingen 'de vreemde opmerking of gebeurtenis' opmerken en ervaren dat het grappig bedoeld is of dat het gebeuren een grappig effect heeft.

Een prentenboek naar keuze. Suggesties voor geschikte prentenboeken:

- Held op sokken van Bette Westera
- Ik zou wel een kindje lusten van Sylviane Donnio
- Lief lammetje van C. Kempter en F. Weldin
- Wie bindt de kat de bel aan? Van Maria Barbero
- Ga je mee? van Charlotte Dematons
- O monster, eet me niet op! van C. Norac, C. Cneut
- Drie kleine wolfjes en het vreselijke varken van E. Trivizas, H. Oxenbury
- Uilskuikentjes van M. Waddell en P. Benson
- Wolven van E. Gravett
- De muis en de muur van Britta Teckentrup
- De cycloop van Daan Remmerts de Vries
- Waar was Bas van Bette Westera

Oriëntatie opdracht: Introductie van het prentenboek (5 minuten)

Er zijn drie soorten ironie: verbale ironie (Wat fijn dat jullie je rommel hebben laten liggen.), ironische gebeurtenis (een stoere piraat die niet kan zwemmen), dramatische ironie (Kijk uit, achter je!). In deze les komend de eerste twee soorten aan de orde. Toon de voorkant van het boek en noem de titel. (Indien relevant) Toon de tekeningen op het schutblad. Laat de leerlingen aandachtig de tekeningen (op de voorkant en/of schutblad) bekijken.

Vragen om te stellen aan de klas

Kan iemand vertellen wat hier aan de hand is? Zou dit een grappig boek zijn? Waarom denken jullie van wel?

Benieuwd naar de gehele les?

Ga naar '[Les 3 | Literair lezen – Ironische humor](#)' uit de [Leerlijn literatuur voor groep 1 & 2](#)

Deze opdracht komt uit de les 1 van de lessenreeks 'Verhalen – Echt of niet?'.

Geschreven voor groep 3.

De leerlingen gaan aan de slag met echt of niet echt. Eerst bekijken ze afbeeldingen van mensen en dieren waarbij ze aangeven wat echt is. Vervolgens wordt er gekeken naar verschillende genres. Bij welk genre hoort het woord 'werkelijk' en welke zijn verzonnen? Daarna tekenen de leerlingen naar aanleiding van het gedicht 'Lijmen' een fantasiedier.

Oriëntatie Opdracht: Echt of niet echt (10 minuten)

Toon bijlage 1 bijlage 1 ([onderaan de lesbeschrijving in de leerlijn](#)) of deel uit (per groepje). De leerlingen bekijken per twee plaatjes wat echt is en wat niet. Laat ze vertellen hoe ze dat weten. (Bijvoorbeeld: De ene is een tekening, de ander een foto. Of: De een bestaat echt, de ander is verzonnen.) Let op bij de laatste twee afbeeldingen, dit zijn beide fantasiebomen (de eerste komt uit het spel Minecraft).

Vragen om te stellen aan de klas

Vraag of de kinderen wel eens gefopt worden door echt of niet echt. Hebben ze weleens gedacht dat iets echt was waarvan dat achteraf niet zo bleek te zijn

Benieuwd naar de gehele les?

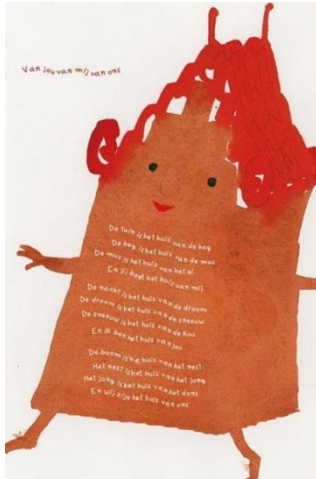
Ga naar '[Les 1 | Verhalen – Echt of niet?](#)' uit de [Leerlijn literatuur voor groep 3](#)

Deze opdracht komt uit de les 2 van de lessenreeks 'Poëzie – Nieuwe woorden'.

Geschreven voor groep 6

De leerlingen zetten de versregels van een gedicht in de goede volgorde en kijken naar herhaling. Vervolgens lezen ze drie gedichten met zelfbedachte woorden. Daarna gaan ze zelf aan de slag en bedenken ze nieuwe woorden die ze gebruiken voor een eigen zin of gedicht.

Oriëntatie Opdracht: Door elkaar gehusseld (5 minuten)

De leerlingen krijgen het blad met het door elkaar gehusselde gedicht 'Van jou van mij van ons' van Jos van Hest ([bijlage 1 onderaan de lesbeschrijving in de leerlijn](#)). Laat ze het blad bekijken. Zien ze wat er met het gedicht is gebeurd? Leg uit dat ze alle versregels los knippen en in een voor hen goede volgorde leggen (en opplakken). Geef aan dat er van de losse versregels ook strofen gemaakt kunnen worden. Een strofe bestaat uit meerdere versregels die bij elkaar horen. Boven en onder de strofe is een witregel. De leerlingen mogen ook in tweetallen werken.

Vinden de leerlingen het lastig? Geef dan de volgende tips: Let op het gebruik van dezelfde woorden (herhaling), rijm (laatste twee regels van een strofe). En verklap eventueel dat er drie strofen van ieder vier regels zijn.

Laat enkele (nieuwe) gedichten voorlezen. Zijn er verschillen tussen de gemaakte gedichten? Lees daarna het oorspronkelijke gedicht voor ([bijlage 2 onderaan de lesbeschrijving in de leerlijn](#)). Dit is de keuze van de dichter.

Wie heeft het gedicht ook zo gemaakt? Bespreek met elkaar waar het gedicht over gaat. Laat het gedicht nog eens voorlezen en laat enkele leerlingen vertellen.

Vragen om te stellen aan de klas

Wat vinden de leerlingen, staat de volgorde van de versregels in een gedicht vast? (vergelijk het eventueel met een verhaal). Mogelijk antwoord: Het gedicht zoals de dichter het bedoeld heeft, heeft een vaste vorm maar spelen met de volgorde van versregels kan wel een onderdeel zijn geweest van het dichten (het proces).

Benieuwd naar de gehele les?

Ga naar '[Les 2: Poëzie – Nieuwe woorden](#)' uit de [Leerlijn literatuur voor groep 6](#).

Meer literatuur opdrachten?

Deze opdrachten komen uit de leerlijn literatuur. Voor elk leerjaar staan er vier lessen klaar om te kunnen geven. Bibliotheek Zoetermeer ontwikkelt de lessen literatuur voor de groepen 1 t/m 8 waarin iedere leerling op zijn eigen niveau werkt aan de basiskennis literatuur. De lessen zijn afwisselend en zonder veel voorbereiding te geven.

Bekijk de gehele leerlijn voor alle groepen hier:

[Button> Literatuur – Leerlijnen | Cultuur en Techniek op School](#)

Gratis bijeenkomsten en trainingen voor leerkrachten

Cultuuracademie: Literatuur in de klas trainingen

Wil je meer doen aan literatuur in de klas? Ben je op zoek naar leuke en praktische ideeën? Heb je behoefte aan meer achtergrondinformatie? Dan is dit iets voor jou!

Ontwikkel je verder op het gebied van jeugdliteratuur en literatuureducatie bij de trainingen 'Literatuur in de klas'. De eerste bijeenkomst staat in het teken van poëzie. In de tweede bijeenkomst is er aandacht voor de wisselwerking tussen creatief schrijven en lezen.

De trainingen zijn voor alle leerkrachten (ongeacht niveau) en geschikt voor iedereen die meer wil weten over creatief schrijven en poëzie. Het is zeker ook mogelijk om maar één van de trainingen te volgen.

Button> Schrijf je hier in! <https://forms.office.com/e/yAP9yYjzNK>

Netwerkbijeenkomst Lees en -cultuurcoördinatoren

De bibliotheek een afwisselend programma samengesteld met inspirerende workshops op het gebied van literatuur en kunst. Ons thema voor deze middag zijn de kunstprentenboeken van uitgeverij Leopold.

Sinds 2010 brengt Kunstmuseum Den Haag bij grote tentoonstellingen kinderkunstboeken uit in samenwerking met de uitgeverij. De redacteur van de serie komt daar samen met een van makers meer over vertellen. Ook in de workshops wordt aandacht besteed aan de prentenboeken.

Button>Meld je hier aan> [Netwerkbijeenkomst](#)

Agenda Bibliotheek Forum Zoetermeer

Poëzie voor groep 3 t/m 8	12 februari 2025 13:30-16:00
Lezen en creatief schrijven	19 februari 2025 13:30-16:00
Netwerkbijeenkomst Lees en - cultuurcoördinatoren (inclusief lunch)	26 maart 2025 12:30-16:30

Heb je zelf ook een leuke kunst- of cultuurervaring gehad met je klas? Deel deze dan met info@cultuurentekniekopschool.nl en wie weet kan jouw ervaring andere docenten inspireren in de volgende inspiratiebrief!

Vriendelijke groet,

Team Cultuur en Techniek op School